

59

Aarschotse bruine
Een kleurrijk
biertje

Fablab Leuven
en Fablab XL
Alles om
het te maken

De VLAAMSE BRABANDER

magazine van de provincie Vlaams-Brabant | november 2013

Europese projecten in beeld

**BOUWEN AAN
VLAAMS-BRABANT**

PROVINCIE VLAAMS BRABANT

Vooraf

Beste Vlaams-Brabanders,

Europa: vriend of vijand? Het is nogal gek, maar het debat over de Europese Unie wordt vaak op die manier gevoerd. Met de vraag of u voor of tegen Europa bent. Terwijl de discussie toch zou moeten gaan over het beleid van de Europese Unie. Is dat beleid voldoende sterk om de economie er bovenop te helpen? Is het sociaal genoeg? Is het Europees milieubeleid doortastend genoeg om klimaat- en milieubedreigingen af te wenden? Binnen ons land zijn de politiek en het middenveld in overgrote meerderheid voorstander van Europese samenwerking, maar dat mag niet beletten om het huidig beleid kritisch te beoordelen.

Om beleid te beoordelen mag je niet alleen kijken naar de mooie doelstellingen en naar de dikke plannen. Het gaat ook over de vraag wat er van het beleid in de leefwereld van de mensen terecht komt. Vanuit de provincie wordt voor verschillende programma's samengewerkt met de Europese instellingen, voor plattelandsbeleid bv., of voor steun aan innovatieve projecten. We brengen daar geregeld informatie over, ook in dit nummer van de Vlaamse Brabander. Zodat jullie zich een idee kunnen vormen wat Europa in de praktijk betekent.

Ik wens jullie veel leesgenot,

Lodewijk De Witte

'Binnenkort koopt u een 3D-plan van een gepersonaliseerde lamp, die u zelf thuis uitprint.'

Colofon

de Vlaamse Brabander

november 2013 | nr. 59
Verschijnt 7 keer per jaar.
Een uitgave van de communicatiedienst van de provincie Vlaams-Brabant in opdracht van de deputatie.

Realisatie
Jansen & Janssen, www.jaja.be

Verantwoordelijke uitgever
Provincie Vlaams-Brabant,
Provincieplein 1, 3010 Leuven

Redactieadres
Provincie Vlaams-Brabant
communicatiedienst
Provincieplein 1, 3010 Leuven
T 016-26 70 00
F 016-26 71 68
e-mail: info@vlaamsbrabant.be
www.vlaamsbrabant.be

De gegevens worden verwerkt in overeenstemming met de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Inhoud

NOVEMBER 2013

6

6 GENIETEN Op stap in het Pajottenland

Hoe u dankzij een LEADER-project kunt genieten van meer dan 300 km trage wegen.

8 VOORUITKIJKEN Gas uit gras?

Een duwtje in de rug voor groene energie uit de vergisting van groenafval.

10 KNOWHOW Print uw eigen juwelen (en meer)

Welkom in het Fablab, waar u met 3D-printers, lasersnijders en programmeersoftware aan de slag kunt!

12 IN DE COULISSEN Een bier als toeristische troef

Het verhaal achter Aarschotse bruine: van nieuw streekbier tot museumbezoek en fietsroute.

14 PASSIE Gebeten door appels en peren

Vader en zoon Hupko over onderzoek om het Hagelandse fruit nóg beter te (s)maken.

15 BELEID Waarom is Europese samenwerking belangrijk voor onze provincie?

De 3 betrokken gedeputeerden aan het woord.

16 WEDSTRIJD Win gratis toegang tot de provinciedomeinen

12

14

Vorming als krachtige hefboom

Opleiding, arbeidsmarkt en welvaart liggen in elkaars verlengde. Hoe beter Vlaams-Brabant daarop presteert, hoe meer kansen zijn inwoners zullen hebben om een goed leven uit te bouwen. Dat is de centrale boodschap die provinciegouverneur Lodewijk De Witte dit jaar meegaf aan de provincieraad. Ter gelegenheid van de start van het politieke jaar sprak de gouverneur over de mogelijkheden om te komen tot een betere afstemming tussen vraag en aanbod naar werk in Vlaams-Brabant. In zijn met veel cijfers doorspekte toespraak verwees gouverneur De Witte naar een aantal belangrijke troeven en enkele uitdagingen. Zo verlaten nog te veel jongeren de school zonder diploma secundair onderwijs. En in sectoren zoals logistiek, transport, schoonmaak en zorg liggen veel jobs die moeilijk ingevuld raken.

INFO

U kunt de toespraak (met de bijbehorende achtergrondinfo) downloaden of als boek bestellen via www.vlaamsbrabant.be/toespraak.

130 gekoes planten- en

Binnen het Europese project SOLABIO zijn op heel wat plaatsen in Vlaanderen en Nederland acties opgezet om bedreigde planten- en diersoorten te helpen. Dat gebeurde op verschillende manieren: van het hangen van nestkasten voor de steenuil, over het uitwerken van educatieve lespakketten, tot onder meer het aanleggen van een natuurlijk wandelpad. Liefst 130 bedreigde planten- en diersoorten, ook koesterburen genoemd, kregen via het project een deskundig onderbouwd duwtje in de rug.

Het SOLABIO-project, voluit 'Soorten en Landschappen als dragers van Biodiversiteit', liep van oktober 2008 tot april 2012. In totaal hebben gemeenten, verenigingen, scholen en overheden

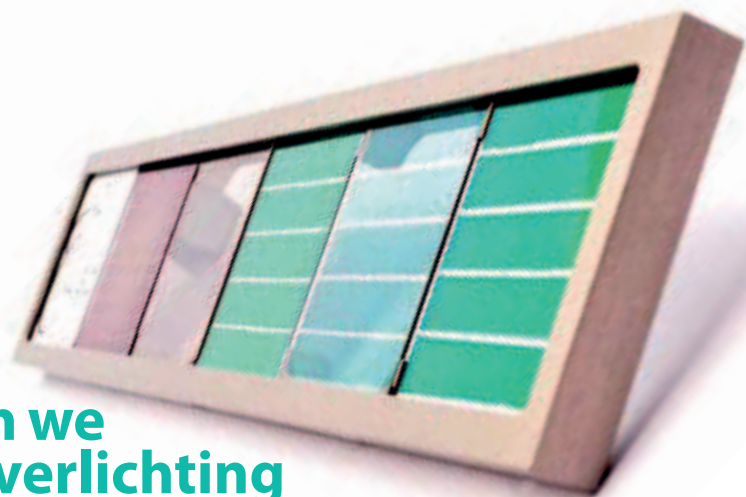

terde diersoorten

binnen het project 112 concrete acties uitgevoerd, verspreid over 238 locaties. De provincie Vlaams-Brabant kon via het project onder meer de nog altijd lopende campagne 'Koesterburen' opzetten. Als onderdeel van die campagne vindt op 16 en 17 november, de dag dat Natuurpunt zijn jaarlijkse Dag van de Natuur houdt, ook een heus Koesterbuurfeest plaats, waarop u van ganser harte uitgenodigd bent.

★ **SOLABIO is een project van het Europese subsidieprogramma Interreg IV A Gensregio Vlaanderen-Nederland**

INFO www.vlaamsbrabant.be/koesterbuurfeest

Printen we straks verlichting en zonnepanelen?

Onder de noemer Organext werken verschillende knappe koppen samen aan de toekomst van een nieuwe generatie energieopwekkende organische halfgeleiders. 'Dat zijn materialen die – net als traditionele kleurstoffen – geprint kunnen worden', zegt Tom Aernouts van het Leuvense IMEC, een van de 12 partners van het project. 'Maar wat uit de printer komt, geeft niet alleen kleur. Het zijn inkten die ook elektriciteit geleiden of die zelfs opwekken. Zo wordt het mogelijk om bijvoorbeeld zonnecellen op flexibele plasticvellen te printen, om transistoren – kernonderdelen van computers – uit je printer te laten rollen, of om lichtgevende vlaggen of kledij te drukken.

De technologie heeft volgens specialisten het potentieel om uit te groeien tot een van de ontwikkelingen van de 21ste eeuw. 'Bedrijven zien een miljoenenmarkt in de toepassingen,' knikt Tom Aernouts.

'Een bijkomend voordeel van de zonnecellen waaraan wij werken, is dat je ze zo kan maken dat ze doorzichtig blijven. Dit maakt het mogelijk om ze ook in ramen te gebruiken, wat een veel eenvoudigere – en ook mooiere – integratie van deze zonnecellen toelaat in o.a. grote kantoorgebouwen.' Het Organext-project past binnen de plannen om de Euregio Maas-Rijn, Eindhoven en Leuven tot een toptechnologische regio uit te bouwen. 'Enerzijds willen we zo veel mogelijk technologische vooruitgang boeken, door kennis samen te brengen. Anderzijds willen we zo veel mogelijk bedrijven op de hoogte brengen van de technologie, zodat ze over een aantal jaar tot economische valorisatie kunnen overgaan.'

★ **Organext is een project van het Europese subsidieprogramma Interreg IV A Euregio Maas-Rijn.**

Ontmoetingsplek en toegangspoort in Leuven

Tot een paar jaar geleden was het Leuvense Fochplein een rommelig knooppunt dat hoofdzakelijk rond busverkeer draaide. Vandaag is het een heraangelegde plek met een nieuwe naam: het P. De Somerplein. 'We hebben op de eerste plaats een aangename verbindingssplein willen creëren,' zegt Veronique Charlier, directeur van de dienst Ruimtelijke Ontwikkeling van de stad Leuven. 'Het plein is een schakel tussen de winkelstraten en een ontmoetingsplek voor fietsers, voetgangers en busreizigers.'

'De halte voor het openbaar vervoer neemt nog altijd een belangrijke plaats

in, maar die functie is alleszins beter in het geheel geïntegreerd. Het plein heeft een ondergrondse fietsparking en betere fietsverbindingen, er is minder autoverkeer en je vindt er meer terrasjes en groen.' In samenwerking met de provincie diende de stad Leuven de plannen als EFRO-project in bij de EU, de overige projectpartners zijn De Lijn en de Vlaamse overheid.

★ **De heraanleg van het Fochplein is een project van het EFRO Doelstelling 2-programma.**

GENIETEN
SAMEN OP WANDEL

Uitwaaaien langs trage we

Wandelliefhebbers kunnen nu al een deel van het Pajottenland ontdekken langs een netwerk van meer dan 300 kilometer bewegwijzerde paden. Samen met haar partners levert de provincie inspanningen om ook de ontbrekende delen van deze prachtige wandelstreek te ontsluiten.

Gezocht: enquêteurs

Het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei start, samen met Toerisme Vlaams-Brabant, met een monitoringsysteem om het aantal wandelaars op het wandelnetwerk te meten. Hebt u zin om bij te dragen aan dit onderzoek door gedurende een aantal dagen mensen op het wandel-

netwerk in Gooik, Lennik, Pepingen en Roosdaal te enquêteren? Stuur dan een mailtje naar inge@pajot-zenne.be en laat weten in welke gemeente(n) u enquêtes kunt afnemen. U krijgt hiervoor een vrijwilligersvergoeding en een gratis wandelkaart van het vernieuwde wandelnetwerk.

Het initiatief is een samenwerking tussen de zeven Pajotse gemeentebesturen, het Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei (RLP&Z), Toerisme Vlaams-

Brabant en Toerisme Vlaanderen. In een eerste fase werd het bestaande wandelnetwerk van Lennik fors uitgebreid naar de buurgemeenten Gooik, Pepingen en het zuiden van Roosdaal. Dat leverde een knooppuntenroute op van maar liefst 300 kilometer veilige, mooie en vaak onverharde wegen en paadjes. Een aanbod dat aansloeg bij het publiek: amper een jaar na de officiële opening in 2010 waren er al 10.000 exemplaren van de wandelgids verkocht.

‘Meer cijfers zijn we volop aan het verzamelen’, praat Inge Dooremont, medewerkster van RLP&Z, ons bij. ‘Op verschillende plaatsen langs de route zal Toerisme Vlaams-Brabant automatische tellers

gen

plaatsen om te meten hoeveel wandelaars er voorbijkomen. Wij van RLP&Z zullen lukraak langs de wandelpaden enquêtes afnemen, waarin we polsen naar woonplaats, afgelegd traject en bestedingen van de wandelaars.' Samen moet dat een duidelijk beeld opleveren van de impact die het wandelnetwerk heeft op de lokale economie.

Nieuwe ambitie

Intussen blijven de projectpartners niet bij de pakken zitten. Onder de naam 'Trage wegen, erfgoed op dreef' werken ze sinds 2011 drie nieuwe routes uit (zie kader). Onvermijdelijk komt er bij dergelijke projecten heel wat geduld, overleg en overtuigingskracht kijken. Naast de projectpartners is er immers nog een andere betrokken partij: de grondeigenaars, vaak landbouwers, over of langs wiens percelen de wegjes lopen. Inge Dooremont: 'Vooral landbouwers staan niet altijd te trappelen om mee te werken.

Sommigen vrezen drukte of zwerfvuil, anderen staan op hun privacy of vinden dat hun bedrijfsvoering in het gedrang komt.'

Wettelijk gezien zijn de meeste landeigenaars nochtans verplicht om toegang te verlenen. Op alle paadjes die zijn opgenomen in de Atlas der Buurtwegen uit 1841, rust immers erfdiensbaarheid. Dat wil zeggen dat ze die moeten openstellen voor het publiek. Maar liever dan de landeigenaars voor voldongen feiten te stellen, zoeken de partners van Pajottenland + samen met hen naar de meest geschikte oplossing. 'Zelfs al kan die, om uiteenlopende redenen wel wat langer op zich laten wachten', besluit Dooremont. ☉

★ Dit is een project van het PDPO LEADER Pajottenland+-programma.

INFO Beleidsverantwoordelijken: gedeputeerde Monique Swinnen en gedeputeerde Tom Dehaene

Netwerk van lange adem

In 2011 begonnen de partners van Pajottenland+ aan het ontbrekende deel van het Wandelnetwerk Pajottenland. Waar staan ze nu, twee jaar later?

1. Het Markpad

De Mark, een zijriviertje van de Dender, kent tussen Galmaarden en Herne een mooi en erg natuurlijk verloop doorheen beschermd agrarisch gebied. Voor de herwaardering van het Markpad, dat de rode draad vormt van de uitbreiding van het wandelnetwerk naar Herne, Galmaarden en Bever, zijn verschillende brugjes, wandelsluizen en bewegwijzering nodig. Ondanks de moeizame eerste contacten met de eigenaars van weiden langs het pad, die vooral met vragen inzake aansprakelijkheid worstelen, werken de verschillende partners door aan het dossier en hopen ze eind dit jaar alle knelpunten te hebben weggewerkt.

2. De oude boerentram

Tot in de jaren 60 brachten de Pajotse boeren hun groenten en fruit per tram naar de versmarkt in Brussel. Die vertrok vanuit Galmaarden en liep zo langs Pepingen en Gooik richting hoofdstad. Samen met de opkomst van de auto kwam de teloorgang van de tram: de dienstverlening werd gestopt, de sporen opgebroken en de gronden verkocht. De laatste jaren ontstond echter het plan om de bedding van de oude trambaan te herstellen als een recreatieve en verkeersveilige as in het wandelnetwerk, maar ook hier sputteren verschillende grondeigenaars tegen. Daarop werd beslist om de oude trambeding op te nemen in het onderzoek naar een mogelijke ruilverkaveling.

3. Speelweefsel in Roosdaal

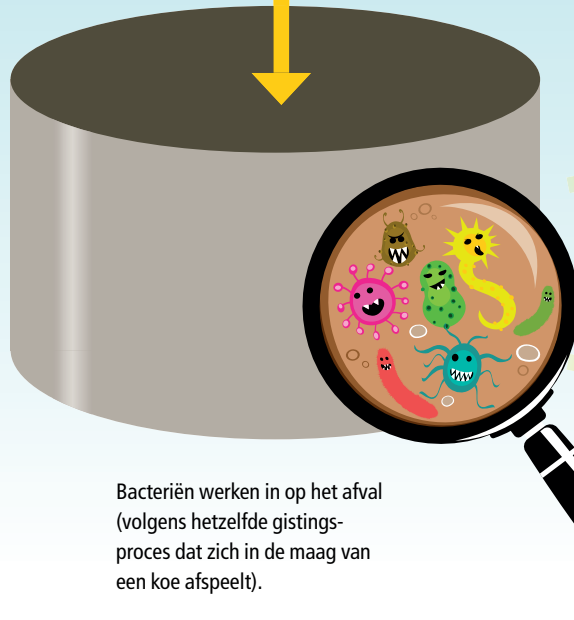
Met dit project richt Pajottenland+ zich niet op de recreatieve wandelaar, wel op kinderen en jongeren. Samen met hen werden alle locaties in kaart gebracht waar jongeren vaak vertoeven, zoals scholen, speelpleintjes, lokalen van jeugdbewegingen ... Vervolgens werden die aaneengeschakeld met veilige, trage wegen zodat de jongeren alle locaties te voet of met de fiets zouden kunnen bereiken. 'De schepen van Jeugd in Roosdaal gelooft heel hard in ons project', zegt Inge Dooremont. 'Wellicht wordt het speelweefsel binnenkort intensief gepromoot en verder uitgewerkt, onder meer via de scholen.'

Hoe werkt een vergister?

Allerhande groenafval gaat in de vergistingstank.

Bacteriën werken in op het afval (volgens hetzelfde gistingsproces dat zich in de maag van een koe afspeelt).

In Vlaams-Brabant worden met steun van de provincie en Europa enkele projecten uitgerold om afvalstromen te vergisten en er energie uit te puren. Of hoe we straks misschien onze huiskamer verlichten dankzij witloofbladeren en rondrijden op biogas afkomstig van gft-afval ...

Groene oplossing voor groen

1 Tweede leven voor witloof

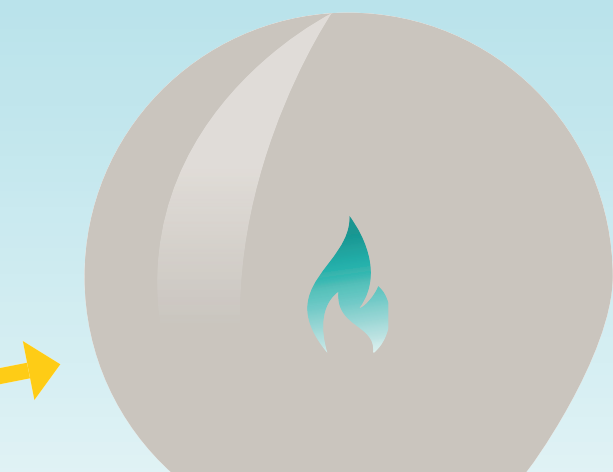
Vier op de tien Belgische witloofstronken komen uit onze provincie. Een cijfer om trots op te zijn. Witloof brengt echter ook een pak reststromen met zich mee: per 15 ton verse witloof is er 30 ton organisch afval dat niet geschikt is om op ons bord te komen, voornamelijk geforceerde wortelen en blaadjes. 'Die reststromen dienen momenteel hoofdzakelijk als veevoeder', vertelt onderzoeker Jason Van Driessche van DLV InnoVision. 'We onderzoeken samen met onder andere de universiteit Gent hoe we die reststromen kunnen vergisten om er uiteindelijk warmte en stroom uit te putten. De geforceerde witloofwortels bevatten veel energie, en dit zou voor de witloofboeren een financieel interessante langetermijnoplossing kunnen

bieden. Momenteel zijn we bezig om witloofboeren in de regio's Kampenhout, Aarschot en Steenhuffel in te lichten over de mogelijkheden die vergisting voor hen kan bieden. De bedoeling is om te bekijken of we samen met Innovatiesteunpunt een coöperatie van witloofboeren kunnen opstarten om een vergistingsinstallatie op te starten. De eerste reacties zijn positief.'

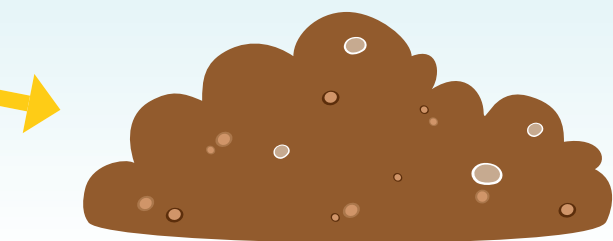
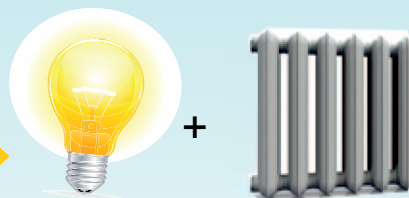
'Ondertussen kijken we ook naar mogelijke synergiën voor de warmte die tijdens het opwekken van de elektriciteit vrijkomt', vervolgt Jason. 'In Waals-Brabant levert een vergistingsinstallatie voor witloof bijvoorbeeld warmte aan een nabijgelegen drukkerij. Stel dat 5 à 7 kleinere witloofboeren een vergister met een warmtekrachtkoppeling kunnen voeden, dan zou die stroom voor zo'n 230 gezinnen kunnen leveren.'

2 Gft-afval: beter vergisten dan composteren

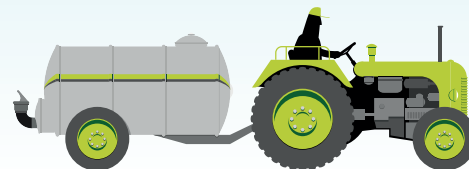
Ook bij intercommunale EcoWef wordt de piste van een vergistingsinstallatie onderzocht. 'Momenteel belandt het gft-afval (groente-, fruit- en tuinafval) van de 27 aangesloten gemeenten in de composteerinstallatie, met als eindproduct compost', vertelt onderzoekster Lies Bamelis van DLV InnoVision. 'Dat gft-afval bevat echter nog heel wat stoffen waar we energie kunnen uithalen. Daarom onderzoeken we de

Er komt een gas (biogas) vrij waarmee we warmte en stroom kunnen produceren.

Wat achterblijft (ook digestaat genoemd) wordt meestal als mest uitgereden of gecomposteerd.

singen afval

mogelijkheid om het gft eerst te vergisten voordat het de composteerinstallatie ingaat.'

'Het biogas uit de vergister zou via een warmtekrachtkoppeling elektriciteit en warmte kunnen genereren. Maar er lopen nog andere pistes. Zo onderzoeken we de mogelijkheid om de vrachtwagens van EcoWerk op biogas te laten rondrijden of om het biogas op het aardgasnet te injecteren als biomethaan. Om dit in de praktijk om te zetten is er nog een hele weg te gaan, maar het biedt wel mogelijkheden in de toekomst. Wordt vervolgd!'

3 **Bermmaaisel: bron van energie én werk**

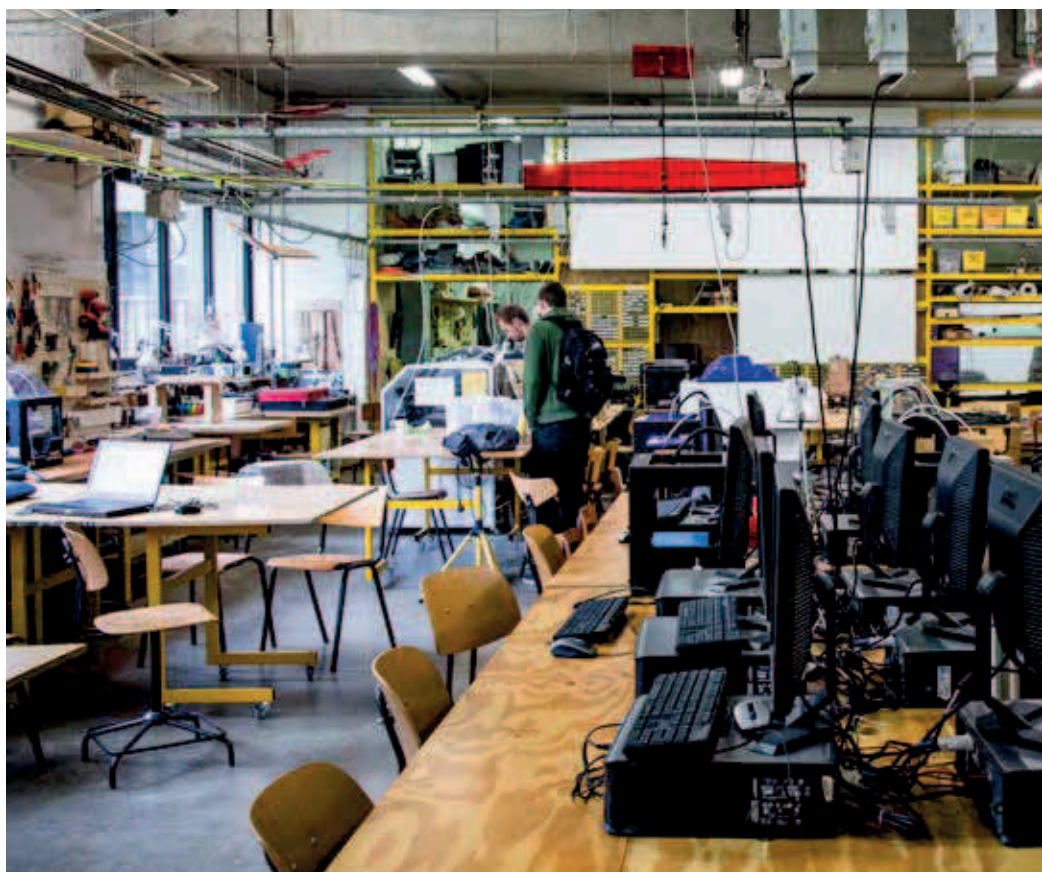
Pro Natura is een organisatie die onder andere werkt rond bos- en natuurbeheer, landschapszorg en natuureducatie. Het merendeel van de 155 medewerkers zijn mensen die moeilijk een job vinden in het klassieke arbeidscircuit. In heel wat van onze gemeenten staat Pro Natura in voor het onderhoud van bermen. 'We werken direct en indirect mee aan verscheidene Europese projecten om bermmaaisel als energiebron te benutten', vertelt gedelegeerd bestuurder Johan De Beule. 'Een van de problemen is dat het maaisel vaak nog te vervuild is door zand en zwerfvuil.'

Daarom hebben we experimenten opgestart met een prototype zuiveringsstraat en hebben we met succes nieuwe maai-technieken uitgetest waardoor er veel minder zand in het maaisel terecht komt. Een ander probleem is dat het maaisel allemaal op heel korte tijd en erg verspreid beschikbaar is. Daarom onderzoeken we mee hoe we het maaisel tijdelijk kunnen opslaan, bijvoorbeeld bij landbouwers of op containerparken, om het later op het juiste ogenblik bij de vergister te krijgen. Het opzetten van deze logistieke 'voortrein', kan ook extra jobs opleveren voor kansengroepen en dat is ook een belangrijke maatschappelijke doelstelling van Pro Natura.'

 De drie deelprojecten kaderen binnen Arbor, een project binnen het Europese subsidieprogramma Interreg B dat de samenwerking tussen Noordwest-Europese landen stimuleert.

 Beleidsverantwoordelijken: gedeputeerde Tom Dehaene en gedeputeerde Luc Robijns

Met Fablabs in Leuven en Brussel telt onze regio twee werkplaatsen waar iedereen welkom is. Studenten, (startende) ondernemers, maar ook particulieren beschikken er over alle werktuigen en expertise die nodig zijn om (bijna) alles te maken. Kostprijs: een peulschil.

Fablab Leuven en Fablab XL

Alles om het te

'De voldoening om iets te creëren'

Het Fablab in Leuven werd drie jaar geleden opgericht op initiatief van de universiteit en met steun van de stad en de provincie. Het lab is uitgerust met moderne computergepaste machines zoals 3D-printers, lasersnijders en programmeersoftware.

Met financiële steun van Interreg IV A Grensregio Vlaanderen-Nederland, het Europese programma dat samenwerking in de grensregio stimuleert, kan het Fablab momenteel uitbreiden, onder meer met een professionele freesmachine. Voorwaarde voor de steun is wel dat de medewerkers hun expertise delen bij de oprichting van nieuwe Fablabs in Genk en Eindhoven.

Iedereen welkom

De doelstelling van een Fablab is dubbel: aan de ene kant is het een educatieve werkplek waar iedereen bijna alles kan (leren) maken. 'We zijn namelijk vergeten hoe dat moet', zegt labmanager Marc Lambaerts. 'Als we iets nodig hebben, kopen we het gewoon in de winkel. Terwijl het zoveel meer voldoening geeft om zelf iets te creëren.' Aan de andere kant heeft het lab

een functie als innovatietool: (startende) bedrijven die nog niet de middelen hebben om de nodige werktuigen aan te schaffen, vinden er alle faciliteiten om vernieuwende producten te ontwikkelen.

Jaarlijks tellen ze in het Fablab ongeveer 5000 (niet-unieke) bezoekers. Voor driekwart gaat het om studenten uit veelal creatieve richtingen: niet alleen ingenieurs, maar ook architecten, leerkrachten en informatici. Zij gaan er aan de slag voor hun eindwerk of een project.

Andere bezoekers zijn hobbyisten die puur voor de voldoening iets komen maken, vertelt Lambaerts: 'Een 75-jarige liefhebber van patchwork is hier na wat uitleg, regelmatig stoffen komen versnijden in de lasersnijder. Maar evengoed kunt u hier doopsuikerdoosjes maken, of een verloren draaiknop van een dampkap namaken. Het kan allemaal bijna gratis, op voorwaarde dat de resultaten openbaar worden gemaakt.'

Eigenwaarde

Een minderheid verkiest die resultaten voor zichzelf te houden, veelal uitvinders die een

prototype komen maken. Andere ondernemers hebben slechts kleine reeksen van een product nodig, weet Lambaerts: 'Zoals die oldtimer-opknapper die kleine onderdelen komt maken met de 3D-printer: deurknopjes, ruitenwissers, klinken, noem maar op.'

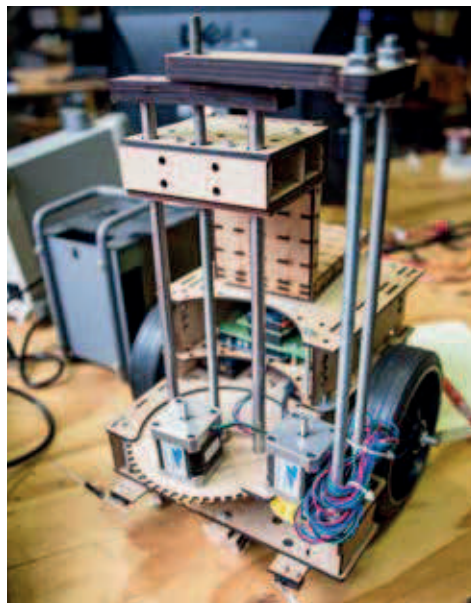
Onder impuls van de provincie specialiseerde het Fablab zich ook in het ondersteunen van de lokale sociale economie. 'Instellingen zoals SPIT, Velo of Wonen&Werken komen hier regelmatig met hun werknemers. Vaak gaat het om mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt. Door eenvoudige producten te maken, hervinden ze stilaan hun eigenwaarde. Twee stagiairs die hier via die weg zijn beland, hebben inmiddels een vaste job gevonden.'

INFO www.fablab-leuven.be

★ Het project "Fablabs in de grensregio" is onderdeel van het Europese subsidieprogramma Interreg IV A Grensregio Vlaanderen-Nederland.

‘Het kan allemaal bijna gratis, op voorwaarde dat je de resultaten openbaar maakt.’

Een robot die studenten Industrieel Ingenieur hebben ontwikkeld.

(vlnr): Serge Kubera, Stijn De Mil en Lieven Standaert van de Erasmushogeschool.

maken

‘Drempel naar ondernemerschap verlagen’

Fablab XL is ondergebracht in de gebouwen van de Erasmushogeschool. Het lab, dat twee jaar geleden werd opgericht, is uitgerust met het neusje van de hoog-

men, ons bestaande machinepark uitbreiden en een nieuwe multimedia-afdeling aan ons lab toevoegen.’

Na bemiddeling van de provincie is gekozen om het lab hier onder te brengen. We hadden hier zowel de ruimte als de expertise. Terwijl Fablab Leuven zich hoofdzakelijk richt op het Hageland, hebben wij de perfecte ligging om de regio Brussel-Halle-Vilvoorde te bedienen.’

Concurrentie aangaan

Bij Fablab XL willen ze een innovatieplatform zijn voor de creatieve en de maakindustrie. Nu al zijn er enkele veelbelovende starters die van het Fablab XL gebruikmaken, of dat hebben gedaan: ‘Kine@ Home is een programma waarmee kinisten de revalidatieoefeningen van hun patiënten online kunnen opvolgen. Een andere gebruiker heeft hier een innovatieve 3D-printer ontwikkeld, die hij nu tracht te commercialiseren onder het merk 3POD-maker.’

Volgens De Mil heeft het Fablab nog heel wat meer sectoren iets te bieden: de

meubel- en mode-industrie, de kunst-, film-, en animatiesector, juweelontwerpers. ‘De opkomst van de 3D-printer maakt het weer mogelijk om in de maakindustrie te concurreren met de lage-loonlanden’, gelooft De Mil. ‘Consumenten verkiezen steeds meer gepersonaliseerde productie boven massaproductie. Over een paar jaar zal het perfect normaal zijn dat u een 3D-plan van een gepersonaliseerde lamp koopt, die u vervolgens zelf thuis kunt uitprinten.’

‘Binnenkort koopt u een 3D-plan van een gepersonaliseerde lamp, die u zelf thuis uitprint.’

technologische zalm: vaste en mobiele 3D-printers, freesmachines, werkbanken enzovoorts.”

Bemiddelende rol

Binnenkort komt daar nog heel wat materiaal bij, glundert coördinator Stijn De Mil. ‘Onder meer met steun uit het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling, kunnen we onze dienstverlening verrui-

INFO www.fablabxl.be

★ Fablab XL is onderdeel van het subsidieprogramma EFRO Doelstelling 2.

★ Bekijk tijdens de eerste week van november de reportages over Europese projecten op de regionale zenders.

INFO Beleidsverantwoordelijke: gedeputeerde Karin Jiroflée

Een kleurrijk biertje

Na meer dan 30 jaar brouwt men in Aarschot opnieuw het streekbier Aarschotse bruine. Dankzij een PDPO-project is niet alleen het bier maar ook een hele platelandscultuur weer tot leven gewekt. Welkom bij brouwmeester Tony Bries in de stadsbrouwerij.

De Aarschotse bruine stamt uit een tijd waarin bier nog echt als dorstlesser gedronken werd. 'Dat is ook de reden waarom het oorspronkelijk maar 3° alcohol bevatte, minder dan een pintje vandaag', legt Tony uit. 'Het nieuwe bier is dubbel zo sterk, omdat het vooral een degustatiebier is. We hebben de oude bruine wel in ere gehouden. We zijn zelfs met een smaakpanel en met bierclub de Aarschotse Bierwegers op zoek gegaan naar de oorspronkelijke smaak. Maar we hebben het recept ook geactualiseerd tot een biertje dat vandaag bij een breed publiek in de smaak valt.'

Zurig, vol van smaak en de perfecte dorstlesser: ziedaar hoe wij de Aarschotse bruine op een bierkaart zouden omschrijven. Hoewel we onszelf niet als bierkenner omschrijven, kan Tony Bries, de geestelijke vader van het bier, zich volledig in die omschrijving vinden. Hij is de man die het recept van de Aarschotse bruine met veel passie en geduld heeft samengesteld en verfijnd. Met de hulp van tientallen Aarschottenaars die zich de smaak van het legendarische bier nog herinnerden.

Suikerklontjes stoempen

'Het idee ontstond toen ik met wijn- en biergilde 't Alternatief een introductie *Bier maken* gaf in het cultureel centrum,' zegt Tony. 'Iemand vroeg of je elk bier kunt namaken, ook de Aarschotse bruine uit zijn jeugdijaren.' Die vraag kreeg heel wat bijval: tientallen Aarschottenaars bleken zich details te herinneren over het bier dat eind jaren '60 verdwenen was. 'Van hoe ze als jongere de eerste keer *in de wind* waren door het bier, tot hoe hun ouders *met de stoemper* een suikerklontje stampten om de bruine zoeter te maken.'

Van fietstocht tot streekgerecht

Samen met het bier herleeft de ooit zo bloeiende brouwerij- en cafécultuur uit de streek. 'De Aarschotse bruine wordt gebrouwen in de enige Belgische stadsbrouwerij die echt eigendom van een stadsbestuur is,' vertelt Tony. 'Aarschot is jarenlang een centrum van professionele brouwersactiviteiten geweest, met verschillende brouwerijen die hun eigen versie van de Aarschotse bruine hadden.'

Tony Bries (achteraan) en twee vrijwilligers bottelen hun vers gebrouwen Aarschotse bruine.

‘Voor mij was het een jongensdroom om de Aarschotse bruine weer tot leven te wekken!’

Op de plaats waar nu de stadsbrouwerij is, vlak bij het stadsmuseum, brouwden ooit de Grauwzusters bier voor eigen gebruik in het klooster.’ Nu kan je er tijdens rondleidingen het brouwproces ontdekken en daarna een biertje proeven in de als bruin café ingerichte museumcafeteria.

De renovatie van de stadsbrouwerij, de opname van een film over het brouwproces en de inrichting van de museumcafeteria werden gefinancierd door de stad, Vlaanderen, de provincie en de Europese Unie, binnen een PDPO-project dat opgezet werd via de provinciale dienst Europa. Binnenkort opent in het stadsmuseum ook een expo over het traditionele caféleven in de jaren ‘60-’70 en er zijn allerhande toeristische activiteiten aan het bier gekoppeld, zoals een Bierseizoenen-fietsroute. De toeristische dienst speelt de Aarschotse bruine graag uit en bereikt hierdoor een ruimer publiek dan voordien. Ook de horeca is enthousiast: verschillende restaurants bieden streekgerechten aan op basis van het bier en andere seizoensgebonden streekproducten.

Magie als hobby

Hoewel de vraag naar het bier groot is, blijft de productie bewust beperkt tot minder dan 10.000 liter per jaar. Tony: ‘Het brouwen draait volledig op vrijwilli-

gers. We beschikken over drie tanks van 500 liter, waardoor we op drie werkdagen 1500 liter kunnen brouwen. Daarna is onze vergistingstank, waarin het bier een drietal weken moet rusten, vol. Uiteindelijk voegen we er nog suiker en gist aan toe en bottelen we alles manueel. Daar krui- pen heel wat manuren in: vandaag zijn we met vier leden van ‘t Alternatief de hele voormiddag in de weer om flessen te bottelen en te verpakken. De meesten van ons zijn met brugpensioen en we doen dit als hobby tegen een vrijwilligersvergoeding. Voor ons volstaat dit: het moet een hobby blijven.’

Als Tony en zijn kompanen in de brouwerij aan de slag zijn, staat de ernst en de passie op hun gezichten te lezen. ‘Brouwen doe je niet uit de losse pols,’ zegt Tony, terwijl hij op een ladder zorgvuldig een koppeling losmaakt. ‘Het vergt concentratie en je moet inderdaad telkens alle leidingen schoonmaken en al je ingrediënten aanslepen. Tijdens het werk zal je ons ook nooit alcohol zien drinken. Maar we

doen dit graag, het is pure magie. Als bierliefhebber blijft het een jongensdroom die vervuld is, nu de Aarschotse bruine weer tot leven is gewekt. Een droom die we telkens opnieuw beleven, als we – nadat alles opgeruimd is – proeven hoe lekker ons nieuwe bruintje wel is.’

★ **Aarschotse bruine is een project van het PDPO-programma.**

INFO **Beleidsverantwoordelijke: gedeputeerde Monique Swinnen**

Europa en Vlaams-Brabant omarmen fruit van bij ons

Gebeten door appels en peren

Guy en Gwenn Hupko koesteren elk van hun 50.000 fruitbomen met een grote liefde voor het vak. Sinds een paar jaar herbergt hun bedrijf ook een proefveld. Mee dankzij Europese en provinciale steun gebeurt hier onderzoek om onze Hagelandse appels en peren nóg beter te (s)maken.

Gwenn (28) kreeg het beroep van teler met de (fruit) paplepel binnen. Zijn vader Guy (60) ruilde tientallen jaren geleden zijn vee en zijn gewassen stap voor stap in voor fruitbomen. Vandaag bestaat hun areaal uit een tien hectare appelbomen en evenveel perenbomen. Jaarlijks goed voor zo'n 500 ton appels (Jonagold en Evelina) en 500 ton peren (Conference en Doyenné). 'Het mooie aan ons vak is dat je bijna altijd loon naar werk krijgt. Hoe beter je voor je bomen zorgt, hoe meer de bomen je belonen met mooi fruit', vertelt Gwenn. 'Ik zit dan ook bijna altijd met appels en peren in het hoofd. Maar in

dit vak is er zeker ook tijd om vakantie te nemen, hoor.'

Limburg achterna

Wie fruitstreek zegt, denkt wellicht eerst aan Limburg. Onterecht? 'Nee, dat is geen foute opvatting. In Limburg heb je het grootste areaal en heb je ook de beste grond voor appel- en perenbomen', zeggen vader en zoon. 'Onze bodem in het Hageland is van nature een stukje minder ideaal. Je kunt dat wel voor een groot stuk compenseren, onder meer door de juiste bemesting. Maar daar is nog heel wat onderzoek naar nodig. Op ons proefveld voert het Proefcentrum Fruit daarom testen uit om met een minimum aan meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen een kwantitatief en kwalitatief goede opbrengst te krijgen.'

Informatie en innovatie

En dat is niet alles. Gwenn: 'Het Proefcentrum Fruit doet ook onderzoek naar snoei- en bewaarstechnieken, de weersinvloeden, alternatieve mestbronnen (reststromen van brouwerijen bijvoorbeeld), enzovoorts. Geregeld komen collega-fruittelers op bezoek voor infosessies over de nieuwste ontwikkelingen. Kortom, we mogen best trots zijn op wat de fruitsector

in onze provincie doet qua onderzoek en innovatie. En dan hebben we het niet alleen over appels en peren, maar zeker ook over aardbeien en druiven.'

Straffe streekproducten

Het onderzoek op het proefveld wordt financieel mee mogelijk gemaakt dankzij de provincie en LEADER, een Europees subsidiëringsprogramma voor plattelandsontwikkeling. Daarnaast helpt de provincie ook mee om het Hagelands fruit te promoten. Met de promoborden *Geniet van ons werk, wij doen dat ook* zetten we de Hagelandse fruitteelt extra in de verf. 'De jongste jaren beseffen steeds meer mensen dat streekproducten top zijn. Wellicht ook dankzij series als Katarakt is het imago van onze sector fors verbeterd. Het besef groeit dat we een professionele sector zijn die al tientallen jaren z'n best doet om het milieu en de leefomgeving zo min mogelijk te belasten', besluiten vader en zoon. ☉

★ **Fruitteelt in het Hageland is een project van het PDPO LEADER Hageland+-programma.**

INFO **Beleidsverantwoordelijke: gedeputeerde Monique Swinnen**

Gedeputeerden Karin Jiroflée, Tom Dehaene en Monique Swinnen.

De samenwerking tussen onze provincie en de EU is heel divers en verspreid over de bevoegdheden van drie gedeputeerden. We vroegen hen hoe die samenwerking verloopt en waarom deze Europese projecten zo waardevol zijn.

3 x over de grenzen heen

Hoever reikt de impact van de EU op onze provincie?

Monique Swinnen: 'De EU heeft op heel wat domeinen een vinger in de pap. Dat leidt ertoe dat op federaal niveau de wetgeving aan EU-richtlijnen wordt aangepast, maar ook bij provinciale beslissingen houden we het Europese kader vaak in het achterhoofd. Ik ben onder meer bevoegd voor de communicatie over de EU naar onze inwoners. Soms lijkt het of de EU ver weg is, maar eigenlijk staan heel wat projecten verrassend dicht bij de burger. Via het infopunt Europe Direct geeft de provincie zowel algemene informatie voor onder meer spreekbeurten, als antwoorden op gerichte vragen.'

Klopt het beeld dat de EU staat voor nieuwe verplichtingen én voor welkome subsidies?

Karin Jiroflée: 'Heel wat beleidswerk vertaalt zich in nieuwe regelgeving, maar de basis blijft een onderbouwde visie. Hoewel de Europese beleidsvisie zeker voor verbetering vatbaar is, geeft de EU impulsen om

te bouwen aan een duurzame, economisch sterke en menselijke toekomst voor alle inwoners uit haar lidstaten. Ik ben onder meer verantwoordelijk voor het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), dat verschillen in ontwikkelingsniveau tussen regio's wil wegwerken. We proberen daarvan zo veel mogelijk gebruik te maken in onze provincie om projecten die duurzaam, sociaal en economisch interessant zijn een extra stimulans te geven.'

Gaat de internationale samenwerking ook buiten de EU?

Tom Dehaene: 'Ja, als gedeputeerde voor Internationalisering hebben we ook samenwerkingsverbanden buiten de EU, bijvoorbeeld met China. Maar een groot deel van onze activiteiten spelen zich inderdaad binnen de EU af. Dat is logisch, want de EU is een economisch verbond tussen lidstaten dat heel wat interessante kansen biedt. We willen nauwer samenwerken met zogenaamde focusregio's binnen de EU om samen onze economische troeven uit te spelen buiten de EU.'

Welk voorbeeldproject toont wat de EU-samenwerking in de praktijk betekent?

Monique Swinnen: 'Als ik er toch één moet noemen, ga ik voor het Hof van Vlaanderen. Omdat er heel wat boeiende zaken in samenkomen. Het project blaast een oude herberg in Langdorp nieuw leven in en zet zowel in op sociale integratie als op streekproducten.'

Karin Jiroflée: 'Ik heb een zwak voor projecten als Feed-Food-Health. Dit biedt de regio een uitgelezen kans om zich te profileren. Dankzij de bio-incubator en de ontwikkeling van de site kan er een toekomstgerichte industrie voor kwaliteitsvolle voeding groeien. Net wat Tienen nodig heeft.'

Tom Dehaene: 'Voor het project Nisto gaan we via smartphone en gps-technologie verplaatsingen van voetgangers, fietsers, trein- en busgebruikers, en autobestuurders in kaart brengen om te zien hoe de overheid daar in de komende jaren in kan sturen, bv. door de aanleg van fietsstraten op belangrijke fietsassen.'

★ Europa ★ in Vlaams-Brabant? Verrassend dichtbij!

Weet u dat heel wat projecten in uw buurt mee worden gesubsidieerd door Europees geld? Initiatieven voor economische innovatie, natuurbehoud, toerisme, enzovoorts: ze genieten allemaal Europese steun.

De **Dienst Europa** van de provincie begeleidt initiatieven en zorgt dat de subsidies naar waardevolle projecten gaan. Projectmanagers staan klaar om projectvoorstellen te coördineren. Ze bouwen een brug tussen Europa en onze provincie.

★ www.vlaamsbrabant.be/europa
europa@vlaamsbrabant.be
T 016-26 74 13

★ www.vlaamsbrabant.be/europedirect
europedirect@vlaamsbrabant.be
T 016-26 74 16

Vragen over de Europese Unie, het Europees beleid of educatief materiaal over de EU? Het informatiecentrum **Europe Direct Vlaams-Brabant** helpt u graag verder.

WIN Gratis toegang tot de provinciedomeinen

Drie lezers maken kans op een toegangspas waarmee hun gezin één jaar lang gratis toegang heeft tot alle provinciedomeinen, inclusief de zwembaden.

Beantwoord onderstaande vragen en stuur uw wedstrijdstrook voor 19 november 2013 naar Dienst Europa, Wedstrijd De Vlaamse Brabander, Provincieplein 1, 3010 Leuven of neem online deel via www.vlaamsbrabant.be/wedstrijd. Veel succes!

1. Uit welk jaar dateert de Atlas der Buurtwegen die als basis geldt voor de heropening van trage wegen?

a. 1841 b. 1641 c. 1931

2. Hoeveel liter Aarschotse bruine wordt er in de stadsbrouwerij op drie dagen gebrouwen?

a. 500 b. 1000 c. 1500

3. Hoeveel bezoekers krijgt het Fablab Leuven jaarlijks over de vloer?

a. 1000 b. 5000 c. 10.000

4. Hoeveel wedstrijdbonnen zullen we voor 19 november in totaal ontvangen via de post?

WEDSTRIJDBON

Naam:

Adres:

Telefoonnummer:

Antwoorden: 1. 2. 3. 4.

